CURTEA DE APEL BĂLŢI

Prima instanţă: Judecătoria Bălţi sediul central (jud.E.Balan)
Dosarul nr.2a-869/2023
2-23075517-03-2a-28092023

D E C I Z I E

Colegiul Civil şi de Contencios administrativ

21 noiembrie 2023 mun. Bălţi

În componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecător Stela Procopciuc
Judecătorii Elena Grumeza
Natalia Chircu
Grefier Olga Topada

examinând în şedinţă judiciară publică apelul declarat de SA"CET-Nord" în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de SA"CET-Nord" către Spătaru Arina privind constatarea defăimătoare a informaţiei, obligarea dezminţirii informaţiei false şi defăimătoare, încasarea prejudiciului moral, împotriva hotărârii Judecătoriei Bălţi sediul central din 10 iulie 2023,

a c o n s t a t a t:

Pretenţiile reclamantului:

1. La 25 mai 2023 SA"CET-Nord" în proces de reorganizare s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Spătaru Arina privind constatarea defăimătoare a informaţiei, obligarea dezminţirii informaţiei false şi defăimătoare, încasarea prejudiciului moral.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a invocat că Spătaru Arina în nenumărate rânduri a recurs la răspândirea unor informaţii false şi defăimătoare în adresa SA „CET-Nord" fără a avea substrat factologic suficient.

3. Astfel, la 07.04.2023, ora 11:40, pe pagina de Facebook care aparţine pârâtei a fost publicat următorul text: „Afaceriştii CET-Nord economisesc din contul sănătăţii bălţenilor. Este adevărata lor faţă. De fapt lucrurile sunt mult mai evidente. Mii de bălţeni sunt foarte nemulţumiţi de lipsa de transparenţă şi de abuzurile CET-Nord pe parcursul a. 2022-2023. Şi compensaţiile pe care le primeau ei cumva amortizau aceste nemulţumiri. Este bine cunoscut faptul că administraţia CET-Nord toată

iarna s-a ascuns după aceste argumente. Până când oamenii luptau pentru dreptate, ei primeau liniştit compensaţii din Bugetul statului. De ce au oprit căldura în Bălţi? Pentru că s-au terminat compensaţiile! Pentru aprilie deja s-a închis punguţa fermecată din bugetul RM. Cu această ocazie s-a terminat şi lupta directorului pentru imaginea CET-Nord. Deja nu le mai pasă pentru „daunele considerabile aduse reputaţiei profesionale a SA CET-Nord". Şi marele interes al autorităţilor publice centrale s-a dezumflat. Ministra sănătăţii şi preşedinta ţării dăunăzi, când au fost la spitalul clinic Bălţi au zis că sănătatea cetăţenilor este ceea ce este cel mai important. După plecarea lor, în grădiniţe de +12 şi totul e ok. Şi mironosiţele lor, care până în anul 2021 umblau cu live-urile şi căutau gândaci deja sunt mulţumite. Еще бы, la aşa frig şi gândacii au fugit. Mai pe scurt, aşa şi trăim! Statul economiseşte pe sănătatea copiilor din grădiniţe, acolo unde au impus la începutul iernii să fie reconectate grădiniţele care aveau încălzire autonomă. Statul economiseşte pe sănătatea pacienţilor din spitalul clinic Bălţi, unde la începutul iernii au impus administraţia să re-conecteze spitalul la CET-Nord. Statul economiseşte pe sănătatea studenţilor USARB, unde a impus la începutul iernii administraţia să se reconecteze la CET-Nord. În pofida faptului că şi grădiniţele şi spitalul clinic Bălţi şi USARB aveau încălzire autonomă" (link: https://www.facebook. com/SpataruArina).

4. A mai menţionat că la 11.04.2023, ora 12:01, pe pagina Facebook care aparţine pârâtei a avut loc o transmisiune live la care a fost ataşat următorul text: „Acţionăm împreună. Apel public către prim ministrul Recean „Cerem Anularea Metodologiei". Oprim abuzurile CET-Nord pentru siguranţa zilei de mâine. Anunţ de importanţă majoră. Veniţi să semnaţi pentru petiţia către prim-ministrul Dorin Recean. Veniţi să semnaţi către Inspectoratul General al Poliţiei. Veniţi să semnaţi cererea prealabilă către CET-Nord. Ne pregătim să cerem socoteala prin justiţie. Pe 30 aprilie organizăm Forumul bălţenilor pentru soluţionarea crizei energetice provocate de Metodologia lui Spânu, indiferenţa ANRE, Ignoranţa ministrului energiei Victor Parlicov, Abuzurile CET-Nord".

5. În cadrul transmisiunii live Arina Spătaru a declarat că:

- min. 09:11-10:30 „[...] Directorul CET-Nord a dat indicaţie angajaţilor săi să sune fiecare cetăţean în parte, fiecare petiţionar şi să-i intimideze, să-i sperie" [...]";
- min. 11:11-11:37 „[...] Ministrul Energiei trimite petiţia către CET-Nord şi angajaţii CET-Nord sună petiţionarii, îi sperie, îi bagă în boale, îi spun că vom verifica dacă nu corespunde declaraţiile omului la telefon cu cele spuse în petiţie îi vor da în poliţie, şi a trezit şi mai mare nemulţumire. Băi fraţilor, Băi angajaţilor CET-Nord, voi ştiţi că încălcaţi legea? Domnul Ministru al Energiei,

Dumneavoastră încălcaţi legea! Cu ce scop aţi trimis petiţia care noi ne-am adresat-o Dumneavoastră conform competenţelor către CET-Nord? [...]";

- min. 16:45-17:27 „[...]Oamenii, conform Legii petiţiei au tot dreptul să se adreseze la organele competente şi să ceară dreptate şi oamenii nu trebuie intimidaţi, speriaţi, băgaţi în boale. Este ilegală încercarea voastră, stimaţi angajaţi ai CET-Nord să puneţi căluş în gura oamenilor, care prezintă abuzurile pe care le faceţi voi şi prezintă abuzurile pe care le provoacă această metodologie [...]" (link: https://www.facebook.com/SpataruArina/videos/22667996002949/.

6. Consideră reclamantul aceste declaraţii ale pârâtei, răspândite publicului larg, ca fiind false şi defăimătoare în adresa SA „CET-Nord" şi lucrătorilor acesteia. În acest context, reclamantul menţionează că la 31.03.2023, pe teritoriul mun. Bălţi, inclusiv în satele Elizaveta şi Sadovoe, s-a încheiat sezonul de încălzire 2022-2023, în acest sens fiind emisă de Primarul mun.Bălţi dispoziţia nr.95 la 27.03.2023, conform căreia, s-a pus în sarcina conducătorilor întreprinderilor şi instituţiilor finalizarea sezonului de încălzire 2022-2023 şi de a efectua lucrările de conservare a reţelelor termice pentru perioada de vară (link https://balti.md/in-atentia- baltenilor-din-3l-martie-2023-sefiniseaza-sezonul-de-incalzire-20222023/).

7. Mai mult decât atât, urmare a dispoziţiei primarului, pe pagina oficială a SA „CET-Nord" a fost publicat anunţul prin care au fost înştiinţaţi administratorii fondului locativ, care solicită prelungirea sezonului de încălzire pentru blocurile aflate în gestiune, pentru a depune cerere în acest sens la SA„CET-Nord" sau să transmită cererea la adresa electronică office@cetnord.md(https://cet-nord.md/ru/press-center/news/657 end-heating-season-2022-2023).

8. Ca urmare, în limita posibilităţilor tehnice ale furnizorului de energie termică SA „CET-Nord" , 3 consumatori non-casnici şi 5 blocuri locative au continuat să beneficieze de căldură, în baza cererilor depuse de către administratorii respectivelor instituţii şi a blocurilor locative respective.

9. De asemenea, indică că SA „CET-Nord" asigură în continuare furnizarea energiei termice pentru prepararea apei calde livrate consumatorilor racordaţi la acest serviciu.

10. Susţine reclamantul că afirmaţiile pârâtului, precum că SA „CET-Nord" a oprit furnizarea energiei termice din motiv că „se economiseşte din contul sănătăţii bălţenilor", „s-au terminat compensaţiile", nu corespund realităţii.

11. La fel nu corespund realităţii şi sunt false afirmaţiile răspândite de pârâtă, precum că S.A. „CET-Nord" demonstrează "lipsa de transparenţă şi de abuzurile pe parcursul 2022-2023. Indică că toate deciziile, rapoartele organului executiv cât şi altă informaţie de interes public sunt afişate şi aduse la cunoştinţa cetăţenilor de

administraţia S.A. „CET-Nord” prin intermediul paginii oficiale şi/sau pagina reţelei de socializare Facebook, orice informaţie solicitată de cetăţean în forma scrisă, ori fie expusă verbal la audienţa Directorului General al întreprinderii este examinată în vederea acordării unui răspuns în limitele competenţei în timpul cât mai restrâns posibil.

12. La fel, menţionează că, S.A.„CET-Nord” acordă informaţie reprezentanţilor mass-media, fapt confirmat prin participarea administraţiei S.A. „CET-Nord” la dezbateri publici la TV Nord, la care a participat şi pârâta Arina Spătaru din 25.02.2023 (https://www.facebook.com/tvnmoldova/videos/500064472314544).

13. Totodată, indică că de către administraţia S.A. „CET-Nord” la 16.12.2022, la 23.03.2023 au fost iniţiate conferinţe de presă la care au fost invitată mass-media locală şi la care au fost explicată şi prezentată pe scurt Metodologia privind repartizarea consumului de energie termică şi a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectaţi la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică (SCAET) /în continuare Metodologia/ fiind abordate şi raţionamentele care au fost reţinute de Curtea Constituţională la adoptarea Hotărârii sale din 3 martie 2022 (https://cet-nord.md/ru/press-center/news/623-noua-metodologie-explicata- de-reprezentantii-s-a-cet-nord).

14. Consideră că declaraţiile pârâtei cu privire la „abuzurile CET-Nord pe parcursul 2022-2023” sunt false şi defăimătoare, întrucât întreprinderea S.A. „CET-Nord”, în calitate de furnizor responsabil de repartizarea consumului de energie termică în interiorul blocului locativ, conform datelor echipamentului de măsurare instalat la nivel de bloc, aplică cadrul normativ în vigoare şi execută Dispoziţia CSE nr.45 din 31.10.2022, care are un caracter obligatoriu şi se execută necondiţionat.

15. Referitor la compensaţiile care S.A. „CET-Nord” le primea din Bugetul statului menţionează că Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale (MMPS) a lansat Sistemul Informaţional „Vulnerabilitate energetică” (SIVE) - platforma online care permitea înregistrarea şi prelucrarea solicitărilor pentru compensarea cheltuielilor populaţiei la consumul de energie: compensatii.gov.md.

16. Ca urmare, furnizorul de energie termică S.A. „CET-Nord”, prin aplicarea normelor de drept şi a Metodologiei, aprobate prin Ordinul nr.184 din 31.10.2022 al Ministerului Infrastructurii şi Dezvoltării Regionale, nu este favorizat cu nimic şi nu obţine careva profituri suplimentare, ori, banii transferaţi cu titlul de „compensaţie” se acordă de stat, consumatorilor vulnerabili, conform gradului de vulnerabilitate acordat şi sunt transferaţi pe contul consumatorului, adică facturarea consumatorilor are loc în strictă conformitate cu Metodologia în vigoare.

17. Totodată, consideră că nu corespund realităţii informaţiile răspândite de pârâta Arina Spătaru publicului larg precum că „Directorul CET-Nord a dat indicaţie angajaţilor săi să sune fiecare cetăţean în parte, fiecare petiţionar şi să-i intimideze, să-i sperie..., angajaţii CET-Nord sună petiţionarii, îi sperie, îi bagă în boale, îi spun că vom verifica şi dacă nu corespunde declaraţiile omului la telefon cu cele spuse în petiţie, îi vor da în poliţie„ or, careva acţiune de a „speria", „intimida" consumatorii care au semnat petiţia iar acţiuni de ameninţare din partea angajaţilor S.A. „CET-Nord" nu au avut loc.

18. Reclamantul relatează că la 19.02.2023 Arina Spătaru a înaintat o petiţie către Ministrul Energiei, Victor Parlicov, în vederea anulării „Metodologiei privind repartizarea consumului de energie termică şi a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectaţi la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică", aprobată prin Ordinul nr. 184 din 31.10.2022 al Ministrului Infrastructurii şi Dezvoltării Regionale - Andrei Spînu. Totodată, cum susţin petiţionarii, respectiva petiţie a fost semnată de 1090 de persoane, fiind anexată lista acestora, respectiva petiţie fiind remisă către S.A. „CET-Nord" în vederea prezentării explicaţiilor de rigoare. Respectiv, S.A. „CET-Nord" a fost atrasă în calitatea de participant la procedura administrativă, conform normelor de drept, fiind o obligaţie a autorităţii publice sesizate expres prevăzută de cadrul normativ în vigoare.

19. În vederea acordării explicaţiilor la procedura administrativă iniţiată la petiţia depusă, în adresa S.A. „CET-Nord", ca participant la procedura administrativă, a fost remisă copia petiţiei împreună cu materialele anexate, unde a fost anexată lista a circa 1090 de semnături a cetăţenilor, care au solicitat anularea Metodologiei, S.A. „CET-Nord", în vederea susţinerii explicaţiilor la petiţie şi verificării autenticităţii semnăturilor prezentate, a apelat petiţionarii pentru a obţine confirmarea aplicării semnăturii.

20. Ca urmare a analizei efectuate s-a constatat următoarele: 20 persoane au semnat de 2 ori; două liste sunt dublate, în cumul total de 31 persoane; vizual una şi aceeaşi persoană a aplicat semnătura pentru 4 persoane diferite; adresele a 4 persoane nu sunt locuri de consum alimentate cu energie termică centralizată; 22 persoane în cadrul discuţiilor telefonice cu angajaţii S.A. „CET-Nord", au confirmat că nu au semnat o astfel de petiţie; în 17 cazuri, numerele de telefon indicate în petiţie sunt inexistente/incorecte.

21. Astfel, indică că, persoanele din lista prezentată au fost telefonate în vederea stabilirii faptului, dacă au semnat sau nu petiţia depusă şi dacă domiciliază pe adresa indicată, însă careva alte acţiuni cum ar fi „tonalitatea ridicată'",

„intimidarea", „ameninţarea cu organele de drept” sau orice manifestare de lipsă de stimă şi respect faţa de persoana telefonată nu au avut, nici nu puteau să aibă loc, totodată asemenea acuzaţii sunt de natură contravenţională şi penală, care nu corespund realităţii, ori nu există proceduri contravenţionale sau penale intentate în această privinţă si modul expunerii încalcă prezumţia nevinovăţiei, considerent din care informaţia răspândită de pârâta o consideră a fi una falsă şi defăimătoare, care lezează reputaţia profesională a S.A. „CET-Nord” şi lucrătorilor acesteia.

22. Susţine că pârâta în transmisiuni live şi textele publicate face referire la persoana reclamantului, nefiind solicitată replica de la reprezentatul legal a reclamantului, cât şi afirmă informaţii false şi defăimătoare, astfel, în tematica informaţilor defăimătoare răspândite nemijlocit, se face referire la persoana reclamantului şi anume S.A. „CET-Nord” precum şi lucrătorii acesteia, fapt care reiese atât din titluri la denumirea transmisiunilor live şi conţinutul discursurilor, cât şi din conţinutul textelor afişate în publicaţii.

23. Indică că la ziua din 24.05.2023 pagina de pe portalul Facebook a Arinei Spătaru are 23 mii followers (urmăritori), care poate fi accesată în mod liber pe link-ul https://www.facebook.com/SpataruArina, prin intermediul căruia a fost adresat discursul din transmisiunile live şi publicaţiile făcute de Arina Spătaru, fiind un auditoriu nepregătit, persoane care nu cunosc din timp tema discursului, nu sunt suficient informaţi sau neprofesionişti în domeniu, persoane care vor crede în mod automat fiecărui cuvânt, nu vor înţelege dacă persoana dată insinuează fapte concrete şi nu intră în detaliile situaţiilor despre care vorbeşte, comunicând publicului numai ceea ce îi este convenabil, denaturând în acelaşi timp situaţia reală.

24. Reclamantul consideră că, textul informaţiilor publicate şi expuse de pârât, ca exemplu „Abuzurile CET-Nord”, ”lipsa de transparenţa”, ”angajaţii CET-Nord sună petiţionarii, îi sperie, îi bagă în boale ” şi altele, sunt apreciate de reclamant ca fiind defăimătoare, fiind expuse de către pârâtă într-o manieră, din care se deduce că acesta se referă la fapte concrete, veridicitatea cărora nu a fost probată de către pârât, contrar sarcinii pozitive de probaţiune instituită în obligaţia acestuia de lege, deoarece expunerea publicaţiilor şi afirmaţiilor se referă la pretinse fapte că pârâtul declară că le cunoaşte personal în condiţii concrete de loc şi timp, declaraţiile făcute de pârât denotând că acestea ar fi posibil de dovedit în sensul veridicităţii, fapt nerealizat, însă, în cauza.

25. La fel, consideră că cele relatate de pârâtă nu constituie o opinie, comentariu, teorie sau idee a pârâtului, ce ar reflecta atitudinea sa faţă de un fapt, a cărei veridicitate ar

fi imposibil de dovedit, ci se referă la fapte concrete, veridicitatea cărora nu a fost probată.

26. Menţionează că, prima publicaţie din prezenta cerere de chemare în judecată a fost publicată pe pagina reţelei de socializare Facebook a Arinei Spătaru, la 07.04.2023, ora 11:40, cu publicaţia menţionată, reclamantul a făcut cunoştinţa la 08.04.2023, adică în ziua imediat următoare. Astfel, cererea prealabilă nr.120-09/1117 a fost expediată în adresa de corespondenţă a pârâtului la 26.04.2022, prin poştă, adică în limita termenului de 20 de zile prevăzută de legislaţie, pârâtul recepţionând cererea prealabilă la 27.04.2023, fapt confirmat prin semnătura pe aviz, însă careva răspuns în termen de 5 zile la cererea prealabilă din partea pârâtului nu a parvenit.

27. Referitor la stabilirea existenţei prejudiciului moral, consideră că, urmează să fie luat în consideraţie faptul, că informaţia răspândită de Arina Spătaru are caracter defăimător; a fost răspândită prin intermediul reţelei de socializare Facebook, atât prin transmisiuni live cât şi publicaţii, care pot fi accesate în mod liber de orice doritor şi la moment, personalitatea reclamantului; gradul de vinovăţie a pârâtului; consecinţele răspândirii informaţiei defăimătoare; publicarea rectificării, dezminţirii sau acordarea dreptului la replică până la depunerea cererii de chemare în judecată nu a fost oferit de pârât şi alte circumstanţe importante pentru examinarea cauzei.

28. Astfel, consideră că prin informaţia răspândită de pârâtă a fost periclitat managementul S.A. „CET-Nord” şi ca urmare reclamantului i-a fost cauzat prejudiciul moral.

29. În drept, pretenţiile se întemeiază pe dispoziţiile art.3, 4, 7, 15-18 din Legea nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, art.166, 167 Cod de procedură civilă.

30. Solicită SA”CET-Nord”:

1) a constata ca fiind defăimătoare informaţiile răspândite de Arina Spătaru prin publicaţia din 07.04.2023, ora 11:40, pe pagina de Facebook, care aparţine pârâtei Arina Spătaru şi anume următorul text: „Afaceriştii CET-Nord economisesc din contul sănătăţii bălţenilor. Este adevărata lor faţă. De fapt lucrurile sunt cu mult mai evidente. Mii de bălţeni sunt foarte nemulţumiţi de lipsa de transparenţă şi de Abuzurile CET-Nord pe parcursul 2022-2023. Şi compensaţiile pe care le primeau ei cumva amortizau aceste nemulţumiri. Este bine cunoscut faptul că administraţia CET-Nord toată iarna s-a ascuns după aceste argumente. Până când oamenii luptau pentru dreptate, ei primeau liniştit compensaţii din Bugetul statului. De ce au oprit căldura în Bălţi? Pentru că s-au terminat compensaţiile! Pentru aprilie deja s-a închis punguţa fermecată din bugetul RM. Cu această ocazie s-a terminat şi lupta directorului pentru imaginea CET-Nord. Deja nu le mai pasă pentru „daunele

considerabile aduse reputaţiei profesionale a SA CET-Nord”. Şi marele interes al autorităţilor publice centrale s-a dezumflat. Ministra sănătăţii şi preşedinta ţării dăunăzi, când au fost la spitalul clinic Bălţi au zis că sănătatea cetăţenilor este ceea ce este cel mai important. După plecarea lor, în grădiniţe de +12 şi totul e ok. Şi mironosiţele lor, care până în anul 2021 umblau cu live-urile şi căutau gândaci deja sunt mulţumite. Еще бы, la aşa frig şi gândacii au fugit. Mai pe scurt, aşa şi trăim! Statul economiseşte pe sănătatea copiilor din grădiniţe, acolo unde au impus la începutul iernii să fie re-conectate grădiniţele care aveau încălzire autonomă. Statul economiseşte pe sănătatea pacienţilor din spitalul clinic Bălţi, unde la începutul iernii au impus administraţia să re-conecteze spitalul la CET-Nord. Statul economiseşte pe sănătatea studenţilor USARB, unde a impus la începutul iernii administraţia să se re-conecteze la CET-Nord. În pofida faptului că şi grădiniţele şi spitalul clinic Bălţi şi USARB aveau încălzire autonomă” (link: https://www.facebook. com/SpataruArina);

2) A constata ca fiind defăimătoare informaţiile răspândite de Arina Spătaru prin transmisiunea live din 11.04.2023, ora 12:01, pe pagina de Facebook, care aparţine pârâtei Arina Spătaru, cu genericul: "Acţionăm împreună. Apel public către prim ministrul Recean ”Cerem Anularea Metodologiei”. Oprim Abuzurile CET Nord pentru siguranţa zilei de mâine. Anunţ de importantă majoră. Veniţi să semnaţi pentru petiţia către prim-ministru Dorin Recean. Veniţi să semnaţi către Inspectoratul General al Poliţiei. Veniţi să semnaţi cererea prealabilă către CET Nord. Ne pregătim să cerem socoteala prin justiţie. Pe 30 aprilie organizăm Forumul bălţenilor pentru soluţionarea crizei energetice provocate de: Metodologia lui Spînu, Indiferenţa ANRE, ignoranţa ministrului energiei Victor Parlicov, Abuzirile CET Nord” (link: https:/www.facebook. com/SpataruArina) în care pârâta Arina Spătaru a răspândit următoarea informaţie:

- 09:11-10:30 „[...] Directorul CET-Nord a dat indicaţie angajaţilor săi să sune fiecare cetăţean în parte, fiecare petiţionar şi să-i intimideze, să-i sperie” [...]”;
- min. 11:11-11:37 „[...] Ministrul Energiei trimite petiţia către CETNord şi angajaţii CET-Nord sună petiţionarii, îi sperie, îi bagă în boale, îi spun că vom verifica dacă nu corespunde declaraţiile omului la telefon cu cele spuse în petiţie îi vor da în poliţie, şi a trezit şi mai mare nemulţumire. Băi fraţilor, Băi angajaţilor CET-Nord, voi ştiţi că încălcaţi legea? Domnul Ministru al Energiei, Dumneavoastră încălcaţi legea! Cu ce scop aţi trimis petiţia care noi ne-am adresat-o Dumneavoastră conform competenţelor către CET-Nord? [...]”;
- min. 16:45-17:27 „[...]Oamenii, conform Legii petiţiei au tot dreptul să se adreseze la organele competente şi să ceară dreptate şi oamenii nu trebuie

intimidaţi, speriaţi, băgaţi în boale. Este ilegală încercarea voastră, stimaţi angajaţi ai CET-Nord să puneţi căluş în gura oamenilor, care prezintă abuzurile pe care le faceţi voi şi prezintă abuzurile pe care le provoacă această metodologie,

3) a obliga pârâta Arina Spătaru să dezmintă relatările false şi denigratoare, care lezează imaginea şi reputaţia profesională a S.A. „CET-Nord" prin publicarea şi difuzarea textului dezminţirii prezentat de reclamant pe pagina oficială de Facebook a pârâtei, Arina Spătaru, https//www.facebook.com/SpataruArina în postări diferite, cu păstrarea accesului liber, pe peretele paginii respective de Facebook pe un termen nelimitat; acordarea dreptului S.A. „CET-Nord" la publicarea textului dezminţirii, pe pagina oficială a Societăţii pe Acţiuni „CET-Nord" - www.cetnord.md, şi profilul acesteia în reţeaua de socializare Facebook - https://www.facebook.com/CETNordSA/ : Textul dezminţirii: „Recunosc că afirmaţiile şi informaţiile privind "lipsa de transparenţa", "abuzurile" din partea S.A. „CET-Nord", informaţia precum că "angajaţii CET-Nord sună petiţionarii, îi sperie, îi bagă în boale, îi spun că vom verifica şi dacă nu corespunde declaraţiile omului la telefon cu cele spuse în petiţie îi vor da în poliţie", răspândite de mine în postările pe pagina de Facebook personală din 07.04.2023, ora 11:40 şi 11.04.2023, ora 12:01, sunt lipsite de substrat factologic suficient şi sunt expuse în lipsa unei hotărâri de condamnare, fiind încălcată prezumţia nevinovăţiei. Totodată, recunosc că, în baza dispoziţiei nr.95 din 27.03.2023 a Primarului mun.Bălţi la 31.03.2023, pe teritoriul mun. Bălţi, s-a încheiat sezonul de încălzire 2022-2023 şi conform actului emis, s-a pus în sarcina conducătorilor întreprinderilor şi instituţiilor, prin care se enumeră şi S.A. „CET- Nord", de a finaliza sezonul de încălzire 2022-2023 şi de a efectua lucrări de conservare a reţelelor termice pentru perioada de vară, deci decizia de a încheia sezonul de încălzire în mun. Bălţi nu a fost luată de S.A.„CET-Nord" şi nu este legată cu acordarea compensaţiilor consumatorilor conform gradului de vulnerabilitate energetică termică. Ca urmare, afirmaţiile expuse de mine sunt defăimătoare şi lezează reputaţia profesională a S.A. „CET-Nord", administraţiei şi lucrătorilor acesteia. îmi cer scuze pentru aceste afirmaţii şi informaţie falsă.

4) încasarea de la Arina Spătaru în beneficiul S.A.„CET-Nord" prejudiciul moral pentru periclitarea managementului, în mărimea de 1 leu;

5) încasarea de la Arina Spătaru în beneficiul S.A.„CET-Nord" cheltuielile de judecată în suma de 370 lei.

Poziţia instanţei de fond:

31. Prin hotărârea Judecătoriei Bălţi sediul central din 10 iulie 2023 acţiunea civilă s-a respins. S-a încasat de la SA"CET-Nord" în beneficiul lui Spataru Arina cheltuielile de judecată în mărime de 5000 lei.

Solicitarea apelantului:

32. La 13 iulie 2023 SA"CET-Nord" a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Bălţi sediul central din 10 iulie 2023, solicitând casarea integrală a hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acţiunea civilă să fie admisă, cu respingerea solicitării intimatei privind compensarea cheltuielilor de judecată.

Argumentele părţilor:

33. În motivarea apelului s-au invocat argumentele acţiunii civile. Suplimentar apelantul a menţionat că instanţa de fond nu a stabilit şi nu a elucidat pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, nu a fost dată aprecierea completă, obiectivă şi sub toate aspectele probelor prezentate, fiind dată o interpretare greşită a noţiunilor acordată de lege.

34. Susţine că la judecarea cauzei instanţa de fond a ignorat argumentele invocate, probele prezentate şi dreptul apelantului la protecţia şi apărarea reputaţiei profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false cu privire la fapte, judecăţi de valoare fară substrat factologic suficient de intimată, mai ales în situaţia când a fost cu certitudine demonstrat faptul că informaţia răspândită de intimată este una falsă şi care lezează reputaţia profesională a apelantului. Instanţa de judecată a preluat, fară a da apreciere probelor prezentate, poziţia părţii adverse, punând pe primul plan libertatea de exprimare, care la rândul său nu este un drept absolut, comportă o serie de îndatoriri şi responsabilităţi şi în cazuri dovedite trebuie să fie supus unor formalităţi, condiţii, restrângeri sau sancţiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru protecţia reputaţiei sau a drepturilor altora.

35. Cu privire la constatările instanţei de judecată precum că, intimata şi-a exprimat opinia faţă de instituţia publică, care livrează energie termică cetăţenilor din mun. Bălţi şi nu a atentat la reputaţia profesională SA "Cet-Nord", consideră că instanţa de fond a apreciat eronat că S.A. „CET-Nord este o instituţie publică, or, în corespundere cu art.307 Cod Civil, prin noţiunea de instituţie publică se are în vedere structurile subordonate unor autorităţi ale administraţiei publice, care funcţionează din venituri bugetare, dar şi din surse extrabugetare.

36. Subsecvent, reţinerea instanţei de fond precum că SA „CET-Nord", fiind o instituţie publică, fapt ce în condiţiile prevederilor art.123 alin.(l) Cod de procedură civilă nu

se cere a fi dovedit, este una care condiţionează ilegalitatea hotărârii emise, or, prin Opinia consultativă a CSJ nr.104 cu privire la unele chestiuni ce ţin de intrarea în vigoare a Codului administrativ, s-a reţinut că la data intrării în vigoare a Codului administrativ nu constituie autorităţi publice şi prin urmare nu sunt pârâţi în procedura contenciosului administrativ persoanele juridice de drept privat (de exemplu, furnizorii de energie electrică, serviciul public de alimentare cu apă şi de canalizare, gaze naturale etc.), care anterior, potrivit art.2 din Legea contenciosului administrativ nr.793/2000 (abrogată), se asimilau autorităţii publice. De exemplu, de la data de 1 aprilie 2019 litigiile asimilate celor de contencios administrativ se vor examina şi soluţiona în procedura în acţiune civilă ca litigii de drept civil, iar în calitate de metode de apărare se vor aplica doar metodele de drept civil.

37. Suplimentar, pentru a stabili dacă o anumită structură organizatorică sau organ poate fi considerat autoritate publică este necesar să fie întrunite următoarele elemente: a) structura organizatorică sau organul să fie instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ; b) să acţioneze în regim de putere publică (să fie înzestrată cu capacitate de drept public).

38. Susţine că S.A.„CET-Nord” are tot dreptul la apărarea reputaţiei profesionale în corespundere cu Legea 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, ori din discursul intimatei clar se înţelege că ultima învinuieşte nu statul sau administraţia publică în faptul, că a fost încheiat sezonul de încălzire 2022-2023, dar anume S.A. „CET-Nord” invocând că ”afaceriştii CET Nord economisesc din contul sănătăţii bălţenilor”.

39. Relatează că materialele anexate la cerere de chemare în judecată atestă cert că declaraţiile specificate supra ale intimatei se referă la persoana S.A. „CET-Nord” şi lucrătorii acesteia, sunt defăimătoare, fiind false în conjunctura în care nu a fost probată veridicitatea acestora, iar modul în care au fost expuse declaraţiile respective exclud şi buna-credinţă din partea intimatului.

40. Afirmaţiile intimatei din publicaţiile şi transmisiunea live constituie afirmaţiile de fapt false, defăimătoare şi inutil de dure, care au depăşit cu mult limitele criticii acceptabile, în pofida faptului că S.A.„CET-Nord” trebuie să dea dovadă de un grad mai mare de toleranţă la critici, cu toate acestea apelantul nu trebuie lăsat fară protecţie dacă prin intermediul unor declaraţii false este acuzat pe nedrept. Mai mult ca atât, în cadrul examinării cauzei în instanţa de fond, intimatei s-a acordat posibilitatea de a dovedi veridicitatea declaraţiilor, fapt care a fost ignorat de ultima.

41. Susţine apelantul că prin declaraţiile răspândite a avut loc abatere de la corectitudinea prezentării faptelor şi evenimentelor care au dus în eroare publicul, anume prin asemenea acţiuni intimata a manipulat cu perceperea situaţiei şi a creat

premise pentru formarea unei viziuni distorsionate asupra realităţii, dar sarcina probei în cazul respectiv nu este una excesivă.

42. Apelantul nu este de acord şi consideră ca fiind neîntemeiată hotărârea instanţei de fond şi în partea încasării din contul S.A.„CET-Nord" în beneficiul lui Spătaru Arina în suma de 5000 lei drept compensare a cheltuielilor de judecată pentru asistenţa juridică. Consideră că cuantumul sumei pentru compensarea cheltuielilor de asistenţă juridică în mărime de 5000 lei, fiind una majorată şi inechitabilă în raport cu materialele cauzei, or, cauza în instanţa de fond a fost examinată dintr-o singură şedinţă la data de 05.07.2023, din partea reprezentantului pârâtului careva referinţă, probe nu au fost depuse, cauza nu are nivel înalt de complexitatea şi noutate, careva aptitudini speciale din partea avocatului nu au fost necesare. Constată că intimata şi reprezentatul ei în instanţa de fond nu au probat cuantumul compensaţiei solicitate pentru asistenţa juridică, care este o condiţie obligatorie.

Poziţia părţilor în şedinţa de judecată:

43. În şedinţa de judecată reprezentantul apelantului SA"CET-Nord", Ţurcan Ion a solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanţei de fond cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acţiunea civilă.

44. Reprezentantul intimatului Spătaru Arina, avocatul Sanduleac Diana a solicitat respingerea cererii de apel, cu menţinerea hotărârii instanţei de fond.

Aprecierea instanţei de apel:

45. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanţii la proces, a materialelor din dosar şi a normei legale relevante speţei, Colegiul consideră necesar de a respinge apelul, din considerentele ce urmează.

46. În conformitate cu art.362 alin.1 Cod procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

47. Colegiul civil reţine că dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunţat la 10 iulie 2023, iar apelul preliminar a fost declarat la 13 iulie 2023, prin urmare apelul este declarat în termenul legal stipulat la art.362 Cod procedură civilă.

48. În conformitate cu dispoziţiile art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

49. Actele cauzei certifică faptul că la 07.04.2023, ora 11:40, pe pagina de Facebook care aparţine intimate Spataru Arina https://www.facebook.com/SpataruArina, a

fost publicat următorul text: „Afaceriştii CET-Nord economisesc din contul sănătăţii bălţenilor. Este adevărata lor faţă. De fapt lucrurile sunt cu mult mai evidente. Mii de bălţeni sunt foarte nemulţumiţi de lipsa de transparenţă şi de Abuzurile CET-Nord pe parcursul 2022-2023. Şi compensaţiile pe care le primeau ei cumva amortizau aceste nemulţumiri. Este bine cunoscut faptul că administraţia CET-Nord toată iarna s-a ascuns după aceste argumente. Până când oamenii luptau pentru dreptate, ei primeau liniştit compensaţii din Bugetul statului. De ce au oprit căldura în Bălţi? Pentru că s-au terminat compensaţiile! Pentru aprilie deja s-a închis punguţa fermecată din bugetul RM. Cu această ocazie s-a terminat şi lupta directorului pentru imaginea CET-Nord. Deja nu le mai pasă pentru „daunele considerabile aduse reputaţiei profesionale a SA CET-Nord". Şi marele interes al autorităţilor publice centrale s-a dezumflat. Ministra sănătăţii şi preşedinta ţării dăunăzi, când au fost la spitalul clinic Bălţi au zis că sănătatea cetăţenilor este ceea ce este cel mai important. După plecarea lor, în grădiniţe de +12 şi totul e ok. Şi mironosiţele lor, care până în anul 2021 umblau cu live-urile şi căutau gândaci deja sunt mulţumite. Еще бы, la aşa frig şi gândacii au fugit. Mai pe scurt, aşa şi trăim! Statul economiseşte pe sănătatea copiilor din grădiniţe, acolo unde au impus la începutul iernii să fie re-conectate grădiniţele care aveau încălzire autonomă. Statul economiseşte pe sănătatea pacienţilor din spitalul clinic Bălţi, unde la începutul iernii au impus administraţia să re-conecteze spitalul la CET-Nord. Statul economiseşte pe sănătatea studenţilor USARB, unde a impus la începutul iernii administraţia să se re-conecteze la CET-Nord. În pofida faptului că şi grădiniţele şi spitalul clinic Bălţi şi USARB aveau încălzire autonomă" (link: https://www.facebook.com/SpataruArina).

50. Ulterior, la 11.04.2023, ora 12:01, pe pagina Facebook, care aparţine Arinei Spataru, a avut loc o transmisiune live la care a fost ataşat următorul text: „Acţionăm împreună. Apel public către prim ministrul Recean „Cerem Anularea Metodologiei". Oprim abuzurile CET-Nord pentru siguranţa zilei de mâine. Anunţ de importanţă majoră. Veniţi să semnaţi pentru petiţia către prim-ministrul Dorin Recean. Veniţi să semnaţi către Inspectoratul General al Poliţiei. Veniţi să semnaţi cererea prealabilă către CET-Nord. Ne pregătim să cerem socoteala prin justiţie. Pe 30 aprilie organizăm Forumul bălţenilor pentru soluţionarea crizei energetice provocate de Metodologia lui Spânu, indiferenţa ANRE, Ignoranţa ministrului energiei Victor Parlicov, Abuzurile CET-Nord".

51. În cadrul transmisiunii live Arina Spătaru a declarat că:
min. 09:11-10:30 „[...] Directorul CET-Nord a dat indicaţie angajaţilor săi să sune fiecare cetăţean în parte, fiecare petiţionar şi să-i intimideze, să-i sperie" [...]";

min. 11:11-11:37 „[...] Ministrul Energiei trimite petiţia către CET-Nord şi angajaţii CET-Nord sună petiţionarii, îi sperie, îi bagă în boale, îi spun că vom verifica dacă nu corespunde declaraţiile omului la telefon cu cele spuse în petiţie îi vor da în poliţie, şi a trezit şi mai mare nemulţumire. Băi fraţilor, Băi angajaţilor CET-Nord, voi ştiţi că încălcaţi legea? Domnul Ministru al Energiei, Dumneavoastră încălcaţi legea! Cu ce scop aţi trimis petiţia care noi ne-am adresat-o Dumneavoastră conform competenţelor către CET-Nord? [...]";

min. 16:45-17:27 „[...]Oamenii, conform Legii petiţiei au tot dreptul să se adreseze la organele competente şi să ceară dreptate şi oamenii nu trebuie intimidaţi, speriaţi, băgaţi în boale. Este ilegală încercarea voastră, stimaţi angajaţi ai CET-Nord să puneţi căluş în gura oamenilor, care prezintă abuzurile pe care le faceţi voi şi prezintă abuzurile pe care le provoacă această metodologie [...]" (link: https://www.facebook.com/SpataruArina/videos/226679960029499/).

52. La 26.04.2023 SA"CET-Nord" a expediat în adresa intimatei Spataru Arina cerere prealabilă, prin care a solicitat dezminţirea informaţiei defăimătoare postată pe pagina de Facebook a acesteia la 07.04.2023, 11.04.2023, în acelaşi mod în care şi-a expus afirmaţiile defăimătoare, postările urmând a fi accesibile oricărei persoane timp nelimitat cu publicarea dezminţirilor, la fel, fiind solicitat încasarea din contul pârâtei cu titlu de prejudiciu moral în mărime de 1 lei, cererea fiind recepţionată la 27.04.2023, fapt confirmat prin semnătura din avizul de recepţie (f.d.18-19, 20).

53. La 25 mai 2023 SA"CET-Nord" în proces de reorganizare s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Spătaru Arina privind constatarea defăimătoare a informaţiei, obligarea dezminţirii informaţiei false şi defăimătoare, încasarea prejudiciului moral şi anume:

1) a constata ca fiind defăimătoare informaţiile răspândite de Arina Spătaru prin publicaţia din 07.04.2023, ora 11:40, pe pagina de Facebook, care aparţine pârâtei Arina Spătaru şi anume următorul text: „Afaceriştii CET-Nord economisesc din contul sănătăţii bălţenilor. Este adevărata lor faţă. De fapt lucrurile sunt cu mult mai evidente. Mii de bălţeni sunt foarte nemulţumiţi de lipsa de transparenţă şi de Abuzurile CET-Nord pe parcursul 2022-2023. Şi compensaţiile pe care le primeau ei cumva amortizau aceste nemulţumiri. Este bine cunoscut faptul că administraţia CET-Nord toată iarna s-a ascuns după aceste argumente. Până când oamenii luptau pentru dreptate, ei primeau liniştit compensaţii din Bugetul statului. De ce au oprit căldura în Bălţi? Pentru că s-au terminat compensaţiile! Pentru aprilie deja s-a închis punguţa fermecată din bugetul RM. Cu această ocazie s-a terminat şi lupta directorului pentru imaginea CET-Nord. Deja nu le mai pasă pentru „daunele considerabile aduse reputaţiei

profesionale a SA CET-Nord". Şi marele interes al autorităţilor publice centrale s-a dezumflat. Ministra sănătăţii şi preşedinta ţării dăunăzi, când au fost la spitalul clinic Bălţi au zis că sănătatea cetăţenilor este ceea ce este cel mai important. După plecarea lor, în grădiniţe de +12 şi totul e ok. Şi mironosiţele lor, care până în anul 2021 umblau cu live-urile şi căutau gândaci deja sunt mulţumite. Еще бы, la aşa frig şi gândacii au fugit. Mai pe scurt, aşa şi trăim! Statul economiseşte pe sănătatea copiilor din grădiniţe, acolo unde au impus la începutul iernii să fie re-conectate grădiniţele care aveau încălzire autonomă. Statul economiseşte pe sănătatea pacienţilor din spitalul clinic Bălţi, unde la începutul iernii au impus administraţia să re-conecteze spitalul la CET-Nord. Statul economiseşte pe sănătatea studenţilor USARB, unde a impus la începutul iernii administraţia să se re-conecteze la CET-Nord. În pofida faptului că şi grădiniţele şi spitalul clinic Bălţi şi USARB aveau încălzire autonomă" (https://www.facebook.com/SpataruArina);

2) A constata ca fiind defăimătoare informaţiile răspândite de Arina Spătaru prin transmisiunea live din 11.04.2023, ora 12:01, pe pagina de Facebook, care îi aparţine, cu genericul: "Acţionăm împreună. Apel public către prim ministrul Recean "Cerem Anularea Metodologiei". Oprim Abuzurile CET Nord pentru siguranţa zilei de mâine. Anunţ de importantă majoră. Veniţi să semnaţi pentru petiţia către prim-ministru Dorin Recean. Veniţi să semnaţi către Inspectoratul General al Poliţiei. Veniţi să semnaţi cererea prealabilă către CET Nord. Ne pregătim să cerem socoteala prin justiţie. Pe 30 aprilie organizăm Forumul bălţenilor pentru soluţionarea crizei energetice provocate de: Metodologia lui Spînu, Indiferenţa ANRE, ignoranţa ministrului energiei Victor Parlicov, Abuzirile CET Nord" (link: https://www.facebook.com/SpataruArina) în care Arina Spătaru a răspândit următoarea informaţie:

- 09:11-10:30 „[...] Directorul CET-Nord a dat indicaţie angajaţilor săi să sune fiecare cetăţean în parte, fiecare petiţionar şi să-i intimideze, să-i sperie" [...]";
- min. 11:11-11:37 „[...] Ministrul Energiei trimite petiţia către CETNord şi angajaţii CET-Nord sună petiţionarii, îi sperie, îi bagă în boale, îi spun că vom verifica dacă nu corespunde declaraţiile omului la telefon cu cele spuse în petiţie îi vor da în poliţie, şi a trezit şi mai mare nemulţumire. Băi fraţilor, Băi angajaţilor CET-Nord, voi ştiţi că încălcaţi legea? Domnul Ministru al Energiei, Dumneavoastră încălcaţi legea! Cu ce scop aţi trimis petiţia care noi ne-am adresat-o Dumneavoastră conform competenţelor către CET-Nord? [...]";
- min. 16:45-17:27 „[...]Oamenii, conform Legii petiţiei au tot dreptul să se adreseze la organele competente şi să ceară dreptate şi oamenii nu trebuie

intimidaţi, speriaţi, băgaţi în boale. Este ilegală încercarea voastră, stimaţi angajaţi ai CET-Nord să puneţi căluş în gura oamenilor, care prezintă abuzurile pe care le faceţi voi şi prezintă abuzurile pe care le provoacă această metodologie,

3) a obliga pârâta Arina Spătaru să dezminte relatările false şi denigratoare, care lezează imaginea şi reputaţia profesională a S.A. „CET-Nord" prin publicarea şi difuzarea textului dezminţirii prezentat de reclamant pe pagina oficială de Facebook a pârâtei, Arina Spătaru, https://www.facebook.com/SpataruArina în postări diferite, cu păstrarea accesului liber, pe peretele paginii respective de Facebook pe un termen nelimitat; acordarea dreptului S.A.„CET-Nord" la publicarea textului dezminţirii, pe pagina oficială a Societăţii pe Acţiuni „CET-Nord" - www.cetnord.md şi profilul acesteia în reţeaua de socializare Facebook - https://www.facebook.com/CETNordSA/: Textul dezminţirii: „Recunosc că afirmaţiile şi informaţiile privind "lipsa de transparenţa", "abuzurile" din partea S.A.„CET-Nord", informaţia precum că "angajaţii CET-Nord sună petiţionarii, îi sperie, îi bagă în boale, îi spun că vom verifica şi dacă nu corespunde declaraţiile omului la telefon cu cele spuse în petiţie îi vor da în poliţie", răspândite de mine în postările pe pagina de Facebook personală din 07.04.2023, ora 11:40 şi 11.04.2023, ora 12:01, sunt lipsite de substrat factologic suficient şi sunt expuse în lipsa unei hotărâri de condamnare, fiind încălcată prezumţia nevinovăţiei. Totodată, recunosc că, în baza dispoziţiei nr.95 din 27.03.2023 a Primarului mun.Bălţi la 31.03.2023, pe teritoriul mun.Bălţi, s-a încheiat sezonul de încălzire 2022-2023 şi conform actului emis, s-a pus în sarcina conducătorilor întreprinderilor şi instituţiilor, prin care se enumeră şi S.A. „CET- Nord", de a finaliza sezonul de încălzire 2022-2023 şi de a efectua lucrări de conservare a reţelelor termice pentru perioada de vară, deci decizia de a încheia sezonul de încălzire în mun. Bălţi nu a fost luată de S.A.„CET-Nord" şi nu este legată cu acordarea compensaţiilor consumatorilor conform gradului de vulnerabilitate energetică termică. Ca urmare, afirmaţiile expuse de mine sunt defăimătoare şi lezează reputaţia profesională a S.A. „CET-Nord", administraţiei şi lucrătorilor acesteia. îmi cer scuze pentru aceste afirmaţii şi informaţie falsă.

4) încasarea de la Arina Spătaru în beneficiul S.A.„CET-Nord" prejudiciul moral pentru periclitarea managementului, în mărimea de 1 leu;

5) încasarea de la Arina Spătaru în beneficiul S.A.„CET-Nord" cheltuielile de judecată în suma de 370 lei.

54. Prin hotărârea Judecătoriei Bălţi sediul central din 10 iulie 2023 acţiunea civilă s-a respins. S-a încasat de la SA"CET-Nord" în beneficiul lui Spataru Arina cheltuielile de judecată în mărime de 5000 lei.

55. În argumentarea soluţiei instanţa de judecată a concluzionat că pârâta şi-a exercitat un drept prevăzut de Constituţie şi anume dreptul la exprimare, ceea ce constituie o cauză care înlătură caracterul ilicit al faptei, că informaţia expusă de pârâtă care se pretinde a fi dezminţită reprezenta o opinie cu privire la activitatea SA"CET-Nord", că nu sunt cumulate condiţiile pentru dezminţirea informaţiei.

56. La 13 iulie 2023 SA"CET-Nord" a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Bălţi sediul central din 10 iulie 2023, solicitând casarea integrală a hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acţiunea civilă să fie admisă, cu respingerea solicitării intimatei privind compensarea cheltuielilor de judecată.

57. În conformitate cu dispoziţiile art.373 alin.1,2 Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

58. Iar alin.6 din art.373 Cod de procedură civilă statuiază că apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

59. În conformitate cu art.130 din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.

60. Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres, obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

61. În conformitate cu dispoziţiile art.15 alin.1 Cod civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

62. Potrivit art.5 alin.1 Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

63. În speţă, obiectul juridic litigios constituie constatarea defăimătoare a informaţiei, dezminţirea informaţiei, încasarea prejudiciului moral.

64. Instanţa de apel stabileşte că, afirmaţiile expuse sunt judecăţi de valoare bazate pe un substact factologic suficient. 106. Articolul 10§1 CEDO consfinţeşte că, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Însă articolul dat nu garantează o libertate de exprimare nelimitată. Conform termenilor din paragraful 2 al articolului, exercitarea acestei libertăţi presupune „obligaţii şi responsabilităţi". Aceste „obligaţii şi responsabilităţi" pot avea însemnătate când, la fel ca şi în această cauză, există o întrebare cu privire la atacul asupra reputaţiei unor persoane şi subminarea „drepturilor altor persoane" (Goodwin v. the United Kingdom, hotărâre din 27 martie 1996, Reports of Judgments and Decisions 1996- II, p. 500, § 39, şi Fressoz and Roire v. France[GC], nr. 29183/95, § 54, ECHR 1999-I).

65. Conform art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

66. Iar potrivit art.121 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

67. În conformitate cu dispoziţiile art.14 alin.1 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, cauzele cu privire la defăimare se examinează în procedură contencioasă conform prevederilor prezentului capitol şi ale Codului de procedură civilă.

68. Articolul 15 alin.1-5 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010 prevede că

(1) Persoana care se consideră defăimată poate solicita, prin cerere prealabilă, autorului informaţiei şi/sau persoanei juridice care a răspîndit-o rectificarea sau dezminţirea informaţiei defăimătoare, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor şi compensarea prejudiciului cauzat. În caz de deces al persoanei defăimate, cererea prealabilă se depune de către persoana interesată.

(2) Cererea prealabilă se depune în termen de 20 de zile de la data la care persoana a aflat sau trebuia să afle despre informaţia defăimătoare. Acesta este un termen de

prescripţie. La împlinirea unui an din ziua defăimării, persoana nu poate solicita repunerea sa în termenul de depunere a cererii prealabile.

(3) Persoana va indica în cerere informaţia pe care o consideră defăimătoare şi, în cazul răspîndirii unor relatări cu privire la fapte, circumstanţele care demonstrează că informaţia este în esenţă falsă sau, în cazul răspîndirii judecăţilor de valoare, circumstanţele care demonstrează că acestea nu se bazează pe un substrat factologic suficient.

(4) Plata compensaţiilor în temeiul cererii prealabile se efectuează în termen de 15 zile de la data examinării cererii prealabile sau într-un alt termen convenit de părţi.

(5) În cazul refuzului de a satisface, integral sau parţial, cererea prealabilă, persoana lezată poate depune cerere de chemare în judecată.

69. Articolul 16 alin.1 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, cererea prealabilă se examinează în termen de 5 zile de către autorul informaţiei şi, după caz, de către persoana juridică ce a răspîndit această informaţie.

70. Potrivit art.17 alin.1 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, cererea de chemare în judecată cu privire la defăimare poate fi depusă în termen de 30 de zile. Acest termen curge de la: a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă; b) data expirării termenului pentru examinarea cererii prealabile.

71. Analizând materialele cauzei, instanţa de apel constată că apelantul/reclamant SA”CET-Nord” a respectat procedura prealabilă şi termenele stabilite de Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, astfel că informaţia pretins defăimătoare a fost plasată pe pagina de facebook a intimatei la 07.04.2023 şi 11.04.2023. Cererea prealabilă a fost înaintată la 26.04.2023, fiind recepţionată la 27.04.2023. Răspuns la cererea prealabilă n-a fost furnizat. Acţiunea civilă a fost depusă în instanţa de judecată la 25.05.2023, cea ce denotă respectarea termenului de prescripţie prevăzut de Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, pentru înaintarea cererii de chemare în judecată.

72. Conform art.18 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010,

(1) Cererea de chemare în judecată se întocmeşte cu respectarea condiţiilor prevăzute la art.166 şi 167 din Codul de procedură civilă.

(2) Invocînd circumstanţele de fapt şi de drept pe care îşi întemeiază pretenţiile, reclamantul va mai indica: a) dacă informaţia îl vizează; b) dacă informaţia a fost răspîndită de pîrît; c) dacă informaţia comportă caracter defăimător; d) dacă informaţia se bazează pe fapte în esenţă false; e) dacă este sau nu persoană publică în sensul prezentei legi şi dacă informaţia se referă la calitatea lui de persoană publică; f) dacă informaţia se referă la o chestiune de interes public; g) dacă a fost respectată procedura prealabilă; h) dacă informaţia defăimătoare a cauzat prejudicii

morale şi materiale şi care este întinderea reală a acestor prejudicii; i) alte circumstanţe relevante pentru examinarea cauzei.

(3) În cererea de chemare în judecată, reclamantul va indica exact relatările cu privire la fapte a căror dezminţire se solicită şi textul dezminţirii sau judecăţile de valoare fără substrat factologic suficient.

(4) La cererea de chemare în judecată se anexează: a) publicaţia ce conţine informaţia contestată sau înregistrarea emisiunii, sau, dacă prezentarea înregistrării nu este posibilă, se va indica postul, emisiunea, data şi ora difuzării; b) copia de pe cererea prealabilă cu dovada expedierii sau înmînării acesteia pîrîtului; c) răspunsul la cererea prealabilă.

73. Potrivit art.20 alin.1 lit.c), 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, reclamant în cauzele cu privire la defăimare poate fi: orice persoană juridică a cărei reputaţie profesională a fost lezată prin răspîndirea unei informaţii. Pîrît în cauzele cu privire la defăimare poate fi persoana care a răspîndit informaţia, autorul informaţiei şi, după caz, persoana de la care a fost preluată informaţia.

74. Conform art.24 alin.1, 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, (1) Reclamantul trebuie să dovedească următoarele: a) pîrîtul a răspîndit informaţia; b) informaţia îl vizează şi este defăimătoare; c) informaţia constituie o relatare cu privire la fapte şi este în esenţă falsă; sau d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; e) existenţa şi cuantumul prejudiciului cauzat.

(2) Pîrîtul trebuie să dovedească următoarele: a) informaţia nu este defăimătoare şi/sau nu îl vizează pe reclamant; b) informaţia constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; c) la momentul răspîndirii informaţiei, deşi a luat toate măsurile de diligenţă, nu putea şti că prin acţiunile sale contribuie la răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient; d) informaţia răspîndită este de interes public.

75. În acest context, rezultă că atât reclamantul, cât şi pârâtul trebuie să-şi realizeze dreptul procedural privind probaţiunea în instanţa de judecată.

76. Potrivit art.3 alin.1-4 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, (1) Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi şi de a comunica fapte şi idei.

(2) Libertatea de exprimare protejează atît conţinutul, cît şi forma informaţiei exprimate, inclusiv a informaţiei care ofensează, şochează sau deranjează.

(3) Exercitarea libertăţii de exprimare poate fi supusă unor restrîngeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea naţională, integritatea

teritorială sau siguranţa publică, pentru a apăra ordinea şi a preveni infracţiunile, pentru a proteja sănătatea şi morala, reputaţia sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informaţii confidenţiale sau pentru a garanta autoritatea şi imparţialitatea puterii judecătoreşti.

(4) Restrîngerea libertăţii de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin.(3) şi doar în cazul în care restrîngerea este proporţională cu situaţia care a determinat-o, respectîndu-se echilibrul just dintre interesul protejat şi libertatea de exprimare, precum şi libertatea publicului de a fi informat.

77. Articolul 32 alin.1-2 din Constituţia Republicii Moldova stipulează că oricărui cetăţean îi este garantată libertatea gîndirii, a opiniei, precum şi libertatea exprimării în public prin cuvînt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

78. Conform art.2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, termenii şi expresiile utilizate în prezenta lege au următoarele semnificaţii:

defăimare – răspîndire a informaţiei false care lezează onoarea, demnitatea şi/sau reputaţia profesională a persoanei;

răspîndire a informaţiei – proces de transmitere a informaţiei către alte persoane (cel puţin către o persoană, exceptînd persoana lezată);

informaţie – orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet şi/sau imagine;

fapt – eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiţii concrete de loc şi timp şi a cărui veridicitate poate fi dovedită;

judecată de valoare – opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea faţă de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit;

judecată de valoare fără substrat factologic suficient – judecată de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată pînă la falsitate;

dezminţire – infirmare a relatărilor defăimătoare cu privire la fapte care nu corespund realităţii.

79. Articolul 7 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010 statuiază că 1) Orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnităţii şi reputaţiei sale profesionale lezate prin răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.

(2) Persoana lezată prin răspîndirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informaţia cumulează următoarele condiţii: a) este falsă; b) este defăimătoare; c) permite identificarea persoanei vizate de informaţie.

(3) Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(2) poate solicita rectificarea sau dezminţirea informaţiei, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat.

(4) Persoana lezată prin răspîndirea unor judecăţi de valoare poate fi restabilită în drepturi dacă judecăţile de valoare cumulează următoarele condiţii: a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient; b) au un caracter defăimător; c) permit identificarea persoanei vizate de informaţie.

(5) Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(4) poate solicita rectificarea sau dezminţirea informaţiei, sau publicarea unei replici, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat

80. În sensul legal menţionat, libertatea de exprimare reprezintă unul din fundamentele esenţiale ale societăţii democratice care asigură dezvoltarea ei şi autorealizarea fiecărei persoane.

81. Cu toate acestea, nici libertatea de exprimare şi nici apărarea onoarei, demnităţii, reputaţiei profesionale şi vieţii private şi de familie nu sînt absolute şi nu au prioritate una în faţă alteia. Totodată, la soluţionarea cauzelor, e necesar a se ţine cont de faptul că, în sensul art.10 §2 din Convenţia Europeană, art.32 alin.(2) al Constituţiei RM şi a art.3 alin.(3) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, exercitarea acestor libertăţi poate fi supusă unor formalităţi, condiţii, restrîngeri sau sancţiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea naţională, integritatea teritorială sau siguranţa publică, apărarea ordinii publice şi prevenirea infracţiunilor, protecţia sănătăţii sau a moralei, protecţia reputaţiei sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informaţii confidenţiale sau pentru a garanta autoritatea şi imparţialitatea puterii judecătoreşti.

82. Aliniatul (3) al art.3 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010 prevede 3 condiţii pentru restrîngerea libertăţii de exprimare: restrîngerea să fie prevăzută de lege, să urmărească unul sau mai multe din scopurile indicate în acest aliniat şi să fie "necesară într-o societate democratică". Acestea urmează să fie interpretate în lumina jurisprudenţei CEDO.

83. Se va reţine că restricţiile enumerate trebuie să fie interpretate în mod restrîns, iar necesitatea lor trebuie să fie motivată convingător, pe lîngă faptul, că acestea trebuie să fie legale şi să urmărească un scop legitim. Or, orice hotărîre judecătorească sau act care limitează libertatea de exprimare trebuie să conţină motive suficient de clare de ce o asemenea restrîngere este necesară (de exemplu, CEDO, prin hotărîrea din 19.02.1998 pronunţată în cauza Bowman c.Regatul Marii Britanii şi al Irlandei de Nord.) Această proporţionalitate implică punerea în balanţa

de apreciere, pe de o parte, a interesului public protejat şi, pe de altă parte, a dreptului la libera exprimare într-o societate democratică.

84. Cerinţa de a dovedi veridicitatea judecăţilor de valoare este imposibil de a fi îndeplinită, deoarece adevărul afirmaţiilor ce constituie judecăţi de valoare nu poate fi dovedit, iar invocarea probei veităţii în acest caz ar constitui o încălcare a libertăţii de exprimare, parte fundamentală a dreptului asigurat de art.10 din Convenţia Europeană (pct.61 din Hotărîrea CEDO din 21.12.2004 - cazul Busuioc c. Moldovei, cazul Jerusalem c. Austriei nr.26958/95, pct.42).

85. Totodată, chiar şi atunci cînd o declaraţie constituie o judecată de valoare, proporţionalitatea unei imixtiuni poate depinde de faptul dacă există o bază faptică suficientă pentru declaraţia respectivă, deoarece chiar şi o judecată de valoare, cu o bază faptică care s-o sprijine, poate fi excesivă (Hotărîrea CEDO din 01.07.1997 pronunţată în cazul Obershlik c. Austriei).

86. Caracterul defăimător al informaţiei nu se prezumă. Acest fapt trebuie de dovedit de reclamant conform prevederilor art.24 alin.(1) lit.b) din lege. De regulă, defăimătoare sînt considerate acele informaţii care relatează despre încălcarea legilor şi a normelor de convieţuire (normele morale), şi astfel fac ca persoana să fie condamnată moral de opinia publică sau de unii indivizi în particular. Legislatorul nu concretizează care sînt informaţiile defăimătoare.

87. La determinarea caracterului defăimător al informaţiei, instanţele vor ţine cont că, unele informaţii pot fi calificate atît ca defăimătoare, cît şi lipsite de acest caracter, în funcţie de modul de percepere, de aprecierea subiectivă, de situaţia concretă, de context, de persoanele în rîndul cărora este răspîndită informaţia.

88. "Defăimarea" este un fenomen relativ, stabilirea acesteia necesită o examinare minuţioasă, analiza riguroasă a argumentelor părţilor. În cazul existenţei unor dubii rezonabile cu privire la caracterul defăimător al informaţiei, situaţia se va interpreta împotriva restricţionării libertăţii de exprimare conform art.25 alin.(6) din lege.

89. Răspunderea juridică pentru răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte se poate exercita prin două mijloace: rectificarea sau dezminţirea informaţiei; repararea prejudiciului moral şi material cauzat.

90. Articolul 26 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010 se referă la "dezminţire" ca cea mai importantă formă de restabilire a dreptului lezat, însă instanţele urmează să facă distincţie între dezminţire, replică, rectificare şi exprimarea scuzelor, excepţie fac doar situaţiile stipulate la art.28 alin.(1) din această lege.

91. Răspunderea juridică va fi dispusă doar în cazul în care informaţia răspîndită cumulează toate cele trei condiţii enumerate în alin.(2) al art.7 din Legea cu privire

la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, şi anume: dacă informaţia este falsă, este defăimătoare şi permite identificarea persoanei vizate de informaţie.

92. În jurisprudenţa CEDO "judecăţile de valoare fără substrat factologic suficient" mai sînt numite "opinii excesive". Judecăţile de valoare pot fi preţioase, fără valoare sau negative, întemeiate sau neîntemeiate, convingătoare sau discutabile, progresiste sau reacţionare etc.

93. Colegiul civil, reţine, că pentru a stabili dacă a fost defăimată reputaţia profesională a reclamantului în raport cu libertatea de exprimare a pârâtei, prin prisma standardelor CtEDO urmează a fi supusă verificării prin procedura "triplului test":
1) "prevăzut de lege" –ingerinţa este prevăzută în Legea nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare care este atît accesibilă, cât şi previzibilă.
2) "scop legitim" –protecţia reputaţiei profesionale a SA"CET-Nord" şi
3) "necesară într-o societate democratică".

94. Sub acest aspect, Colegiul civil va analiza dacă ingerinţa în libertatea de exprimare a pârâtei/intimate vizează direct apelantul şi a fost necesară într-o societate democratică.

95. Dreptul la libertatea de exprimare este aplicabil nu numai „informaţiei" sau „ideilor" care sunt primite favorabil sau sunt privite ca inofensive sau ca o chestiune de indiferenţă, dar şi celor care ofensează, şochează sau deranjează Statul sau orice parte a comunităţii. (De Haes and Gijsels v. Belgium, hotărâre din 24 februarie 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-I, p. 236, § 47).

96. În hotărârea Steel and Morris v. the United Kingdom (nr. 68416/01, § 94, ECHR 2005-II) Curtea a reiterat constatarea sa că: "Este adevărat faptul că companiile publice mari se expun, în mod inevitabil şi conştient, unei analize atente a acţiunilor lor şi, ca şi în cazul oamenilor de afaceri care le administrează, limitele criticii acceptabile sunt mai largi în cazul unor astfel de companii (a se vedea Fayed v. the United Kingdom, hotărâre din 21 septembrie 1994, Seria A nr.294-B, p.53, § 75). Totuşi, pe lângă interesul public de a avea dezbateri deschise despre practicile de afaceri, există şi un interes concurent de a proteja succesul comercial şi viabilitatea companiilor, în beneficiul acţionarilor şi al angajaţilor, dar şi pentru o bunăstare economică mai largă. Prin urmare, Statul se bucură de o marjă de apreciere în ceea ce priveşte mijloacele pe care le acordă prin legislaţia naţională pentru a permite unei companii să conteste adevărul acuzaţiilor care riscă să afecteze reputaţia acesteia şi limitele prejudiciului cauzat de acestea (Markt Intern Verlag GmbH and Klaus Beermann v. Germany, hotărâre din 20 noiembrie 1989, Seria A nr. 165, pp. 19-21, §§ 33-38, cauza Timpul Info-Magazin şi Anghel vs Moldova, cererea nr.42864/05 din 27 noiembrie 2007)".

97. Colegiul civil, reţine, că în pofida faptului că apelantul SA"CET-Nord" nu poate fi considerată o companie mare similară celei din cauza Steel and Moris, citată mai sus, şi că ar trebui să se bucure de o protecţie mai sporită a reputaţiei sale, totuşi avînd în vedere poziţia sa pe piaţa Republicii Moldovei în domeniul prestării serviciului public de livrare a cu energiei termice, în mod involuntar se expune unei analize mai largi din partea opiniei publice.

98. În conformitate cu prevederile art.9 alin.(4) a Legii cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, persoanele care exercită funcţii publice pot fi supuse criticii, iar acţiunile lor - verificării din partea mass-mediei, în ceea ce priveşte modul în care şi-au exercitat sau îşi exercită atribuţiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparenţa şi exercitarea responsabilă a atribuţiilor lor.

99. Colegiul civil şi de contencios administrativ remarcă faptul că prima instanţă corect a statuat că SA „CET-Nord" este o întreprindere cu capital de stat şi reprezintă o entitate de interes public la nivel national, colaboratorii căreia acţionează în spaţiul public şi este expusă inevitabil şi conştient unui control atent din partea publicului; că SA „CET-Nord" are dreptul la protejarea reputaţiei sale, dar protecţia acordată de lege trebuie să fie pusă în balanţa cu interesele liberii exprimări în chestiunile de interes public, că informaţia prezentată/răspândită de Spătaru Arina nu excedă gradul de toleranţă necesar de a fi suportat de o entitate de interes public, având în vedere că, informaţia răspândită nu conţine fapte referitoare la o pretinsă activitate infracţională a reclamantului, informaţie prezentată cu intenţia de a fi apreciată ca reală de către societate.

100. La o primă vedere, afirmaţiile intimate precum că „Afaceriştii CET-Nord economisesc din contul sănătăţii bălţenilor. Este adevărata lor faţă. De fapt lucrurile sunt cu mult mai evidente. Mii de bălţeni sunt foarte nemulţumiţi de lipsa de transparenţă şi de Abuzurile CET-Nord pe parcursul 2022-2023. Şi compensaţiile pe care le primeau ei cumva amortizau aceste nemulţumiri. Este bine cunoscut faptul că administraţia CET-Nord toată iarna s-a ascuns după aceste argumente. Până când oamenii luptau pentru dreptate, ei primeau liniştit compensaţii din Bugetul statului. De ce au oprit căldura în Bălţi? Pentru că s-au terminat compensaţiile! Pentru aprilie deja s-a închis punguţa fermecată din bugetul RM. Cu această ocazie s-a terminat şi lupta directorului pentru imaginea CET-Nord. Deja nu le mai pasă pentru „daunele considerabile aduse reputaţiei profesionale a SA CET-Nord". Şi marele interes al autorităţilor publice centrale s-a dezumflat. Ministra sănătăţii şi preşedinta ţării dăunăzi, când au fost la spitalul clinic Bălţi au zis că sănătatea cetăţenilor este ceea ce este cel mai important. După plecarea lor, în

grădiniţe de +12 şi totul e ok. Şi mironosiţele lor, care până în anul 2021 umblau cu live-urile şi căutau gândaci deja sunt mulţumite. Еще бы, la aşa frig şi gândacii au fugit. Mai pe scurt, aşa şi trăim! Statul economiseşte pe sănătatea copiilor din grădiniţe, acolo unde au impus la începutul iernii să fie re-conectate grădiniţele care aveau încălzire autonomă. Statul economiseşte pe sănătatea pacienţilor din spitalul clinic Bălţi, unde la începutul iernii au impus administraţia să re-conecteze spitalul la CET-Nord. Statul economiseşte pe sănătatea studenţilor USARB, unde a impus la începutul iernii administraţia să se re-conecteze la CET-Nord. În pofida faptului că şi grădiniţele şi spitalul clinic Bălţi şi USARB aveau încălzire autonomă" este o acuzaţie cu privire la fapte.

101. Însă, atunci cînd declraraţiile date sunt citite în întregime, se vede clar că intimatul nu a avut intenţia de a duce atingere reputaţiei profesionale a întrerpinderii reclamante, ci mai degrabă a pune în discuţie opinia/dezacordul faţă de lipsa de transparenţă la SA"CET-Nord", faţă de deconectările energiei termice în perioada rece anului în instituţii, inclusiv grădiniţe, spitalul clinic Bălţi, USARB.

102. La fel, în apelul intimatei din transmisiunea live din 11.04.2023 în care dânsa invită persoanele să semneze o petiţie către prim-ministrul Dorin Recean , Inspectoratul General al Poliţiei, cerere prealabilă către SA"CET-Nord", nu este ceva ilegal, or, intimata în calitate de consumator şi beneficiar al serviciilor de furnizare a energiei termice, prestate de agentul economic SA"CET-Nord", este în drept să înainteze acestuia, cât autorităţilor publice cereri, demersuri, petiţii pentru reglementarea anumitor situaţii, probleme sau pentru a solicita acces la unele informaţii de interes public.

103. Potrivit art.19 alin.(1) Cod civil, în condiţiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel.

104. Conform art.21 Cod civil, drepturile personale nepatrimoniale şi alte valori nemateriale sînt apărate în cazurile şi în modul prevăzut de prezentul cod şi de alte legi, în limita în care folosire a modalităţilor de apărare a drepturilor civile reiese din esenţa dreptului încălcat şi din caracterul consecinţelor acestei încălcări.

105. Conform art.29 alin.3 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, compensaţia pentru prejudiciul moral se acordă persoanei juridice doar dacă răspîndirea informaţiei i-a periclitat managementul.

106. SA"CET-Nord" susţine că prin răspândirea informaţiei de către Spataru Arina i-a fost periclitat managementul. Argumentul respectiv se respinge ca neîntemeiat, dat fiind că nu s-a confirmat din materialele cauzei că urmare a expunerii pe reţelele de

socializare a intimatei Spătaru Arina a opiniei referitor la activitatea SA"CET-Nord", ar fi fost pereclitat managementul întreprinderii.

107. Referitor la dezacordul apelantului cu soluţia instanţei prin care a încasat de la apelant în beneficiul intimatei a cheltuielilor de judecată pentru asistenţa juridică, instanţa de apel reţine că potrivit art.94 alin.1 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

108. Conform art.82, 90 lit.i) Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei. Din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: i) cheltuielile de asistenţă juridică.

109. Potrivit art.96 alin.1,1[1] Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

110. Din materialele cauzei se confirmă că pârâta/intimată Spataru Arina în cadrul examinării prezentei cauze a fost reprezentată de avocatul Sanduleac Diana, pentru serviciile de asistenţă juridică a achitat suma de 5000 lei, fapt ce se confirmă prin bonul de plată seria YL nr.516936 din 13.06.2023 (f.d.95,96).

111. În opinia apelantului, prima instanţă neîntemeiat a admis cererea privind compensarea cheltuielilor de judecată, invocând faptul că cauza civilă s-a examinat într-o şedinţă de judecată, fiind amânată deliberarea şi pronunţarea dispozitivului hotărârii, că obiectul acţiunii nu este de complexitate sporită şi nu a necesitat aptitudini sau cunoştinţe speciale din partea avocatului.

112. Articolul 75 alin.1 Cod de procedură civilă prevede că în proces civil, persoanele fizice îşi pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

113. Instanţa de apel notează că prin Hotărârea nr.19-02/27.05.2022 din 27 mai 2022, Consiliul Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova a aprobat modificările la recomandările privind cuantumul onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică.

114. Potrivit pct.5 al hotărârii nr.19-02/27.05.2022 din 27 mai 2022, Uun diapazon rezonabil şi recomandabil pentru mărimea tarifelor orare ale avocaţilor din

Republica Moldova este între 70 si 170 euro/oră, deşi avocaţii sunt absolut liberi să-şi stabilească tarifele orare şi în afara diapazonului menţionat. Stabilirea unor tarife orare mai mari de 170 euro/oră sau mai mici de 70 euro/oră va depinde exclusiv de înţelegerea părţilor.

115. Pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime.

116. În speţă, prima instanţă corect a stabilit că cheltuielile pentru asistenţă juridică în mărime de 5000 lei, suportate de Spataru Arina, sunt reale, necesare şi rezonabile.

117. Distinct de cele enunţate, Colegiul civil şi de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de SA"CET-Nord" , cu menţinerea hotărârii Judecătoriei Bălţi sediul central din 10 iulie 2023.

118. În conformitate cu dispoziţiile art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil şi de contencios administrativ,-

d e c i d e:

Respinge apelul declarat de SA"CET-Nord".

Menţine hotărârea Judecătoriei Bălţi sediul central din 10 iulie 2023, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de SA"CET-Nord" către Spătaru Arina privind constatarea defăimătoare a informaţiei, obligarea dezminţirii informaţiei false şi defăimătoare, încasarea prejudiciului moral.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs în Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei, judecător Stela Procopciuc

Judecătorii Elena Grumeza

Natalia Chircu